

Jiří Peček, OK2QX

Radioamatérský provoz a předpisy

2001

Kniha by měla pomoci odstranit mezery ve vědomostech, které uchazeči o radioamatérskou licenci neměli příležitost získat jinde. Určeno rádiovým posluchačům a všem, kteří se připravují ke zkouškám pro povolení provozu na radioamatérských pásmech a začínajícím amatérům – vysílačům.

Čtenář se čtivou formou seznámí s provozem na radioamatérských pásmech, včetně nových druhů digitálního provozu.

I zkušení radioamatéři by si však měli přečíst část, ve které je přehledně uveden výběr relevantních částí nových zákonů a předpisů, týkajících se radioamatérského provozu.

Tento text vznikl podstatným přepracováním původního titulu „Od CB k radioamatérům“.

Jiří Peček, OK2QX

Radioamatérský provoz a předpisy

Bez předchozího písemného svolení nakladatelství nesmí být kterákoli část kopírována nebo rozmnožována jakoukoli formou (tisk, fotokopie, mikrofilm nebo jiný postup), zadána do informačního systému nebo přenášena v jiné formě či jinými prostředky.

Za původnost, jazykovou a věcnou správnost díla zodpovídá autor. Názvy výrobců zařízení a hardwarových nebo softwarových produktů mohou být ochrannými známkami. Nároky na odškodnění na základě změn, chyb nebo vynechání jsou zásadně vyloučeny.

Všechna práva vyhrazena.

© Ing. Jiří Peček, Praha 2001

Nakladatelství BEN – technická literatura, Věšínova 5, Praha 10

Peček Jiří: Radioamatérský provoz a předpisy

BEN – technická literatura, Praha 2001

1. vydání

ISBN 80-7300-044-X

Předmluva

Po krátké době se na pultech knihkupectví opět objevuje titul, jehož obsah je sice zaměřen na mladé, začínající radioamatéry, ale jako provozní příručka poslouží dobře i těm, kteří se již na radioamatérských pásmech pohybují delší dobu. Oproti přepracované příručce s názvem „Od CB k radioamatérům“ ze které vychází, úplně vypouští kapitoly věnované CB provozu, neboť počáteční boom po uvolnění pásma 27 MHz pro všechny bez zkoušek a jakékoliv registrace je již překonán, problematika CB provozu je odlišná a samostatná literatura k ní běžně dostupná. Také adepti přicházející k radioamatérským zkouškám dnes mají obvykle jiný převažující zájem než tomu bylo ještě před pěti lety. Proto byla informativní část rozšířena o digitální druhy provozu, aby i v této oblasti mohla sloužit čtenářům jako odrazový můstek k dalšímu studiu a získávání praktických poznatků. Díky tomu, že noví zájemci o krásný radioamatérský provoz stále přicházejí, knihy zaměřené na seznámení s radioamatérským provozem zajímavou a „čtivou“ formou jsou stále žádané.

Knihy by měla pomoci odstranit mezery ve vědomostech, které uchazeči o radioamatérskou licenci neměli příležitost získat jinde. Mimo začátečníků však zde i adepti na třídu „B“ najdou leccos zajímavého, hlavně v kapitolách o fone provozu a mohou se snadno naučit pracovat se zahraničními stanicemi, i když nové koncesní podmínky práci fonickým provozem umožňují i začátečníkům. Také nová vyhláška o provozních podmínkách radioamatérské služby (dříve tzv. koncesní podmínky) nepřímo ovlivnila napsání a vydání této knihy, neboť je nezbytné dostat

je do podvědomí nejen začínajících ale i starších radioamatérů. Na dřívější zvyklosti, zaslání nových podmínek a jejich změn všem koncesionářům, musíme zapomenout. I když část této publikace má platnost vzhledem k rozdílné legislativě jen v českých zemích, další části mají pochopitelně obecnou platnost a věřím, že si kniha získá své příznivce i na Slovensku. Jako doplněk k informacím zde obsaženým doporučuji průběžně sledovat rubriky věnované radioamatérskému provozu v časopisech Amatérské Radio a hlavně Praktická Elektronika A Radio. Členové Českého radioklubu pak dostávají členský časopis Radioamatér, na Slovensku Rádiožurnál. K podrobnému seznámení se specifickými druhy provozu pak doporučuji literaturu, uvedenou na konci této příručky.

Důležité adresy a tel. čísla

Český radioklub

U Pergamenky 3, 170 00 Praha 7

Tel.: (02) 66 722 240

Fax: (02) 66 722 242

Email: crklub@mbox.vol.cz

<http://www.crk.cz>

QSL služba ČRK

P.O.Box 69, 113 27 Praha 1

Tel.: (02) 66 722 253

Slovenský zväz rádioamatérov,

Wolkrova 4, 851 01 Bratislava

Tel.: (07) 62 247 501

Fax: (07) 62 245 138

Email: sara@ba.sknet.sk

<http://www.hamradio.sk/szr>

Slovenská QSL služba

P.O.Box 1, 852 99 Bratislava 5

Český telekomunikační úřad

povolování amatérských stanic

poštovní přihrádka 02

225 02 Praha 025

**(záležitosti radioamatérů vyřizuje
na tel. (02) 24 004 725 pí. Bočková)**

Obsah

Předmluva	3
Úvod	7
Radioamatéři a vysílání na radioamatérských pásmech	10
Základní směry – technický a provozní	13
Radiokluby a jejich zaměření	14
Amatérské vysílání	15
Krátké a velmi krátké vlny	17
Šíření rádiových vln	17
Proč převaděče?	18
Vysílač, přijímač a transceiver	20
Práce na radiostanici prostřednictvím převaděčů	20
Co jste si zapamatovali?	22
Radioamatérské značky, zkratky a Q kódy	23
Značka, prefix, suffix	24
Q kódy	25
Země DXCC	25
Zkratky	27
Zkoušky, kvalifikační předpoklady	27
Činnost rádiových posluchačů	28
Využití výpočetní techniky k vedení deníku	31
QSL lístky	32
Povětrnostní a doplňující údaje	35
Amatéři – vysílači	36
Platnost povolení v zahraničí	37
Provoz na VKV	37
Provoz FM	38
VKV zvláštnost – lokátory	39
Provoz prostřednictvím převaděčů	41
Tísňové volání	42
Mobilní provoz	43
Digitální druhy provozu	43
Další druhy provozu	44
Telegrafní abeceda a její výuka	44
Skupinová výuka	45
Nácvik u samouků	48
Poloha ruky při vysílání	49
Zápis telegrafní abecedy	49
Telegrafní značky	52
Text pro opakování písmen	56
Text pro opakování číslic	56
Text pro opakování smíšených skupin – číslice a písmena	56
Text pro opakování všech probraných znaků	57

Radioamatérský provoz na KV pásmech	57
Práce na stanici	57
Vzor spojení	59
Telegrafní BK provoz	61
Provozní zkratky SK a CL	61
Užívané zkratky	62
Q kódy v radioamatérském provozu	70
Hamspirit	72
Co jsou to zóny?	73
Práce s DX stanicemi a expedicemi	74
Radiotelefonní provoz	76
Provoz v sítích	77
Texty pro fonická spojení	78
Fráze užívané v češtině	78
Anglický text	79
Německý text	80
Digitální provozy	83
Paket radio – modem	84
Paket radio – software	85
Dálnopisný provoz – RTTY	89
RTTY modem	90
RTTY software	90
Faximile	91
SSTV	92
PSK31	92
Radioamatérské závody	93
Jak vypadá závodní provoz?	96
Diplomy – podmínky k jejich získání	97
Podmínky několika diplomů pro amatéry – vysílače i posluchače	99
Ionosféra a šíření elektromagnetických vln	102
Složení ionosféry	103
Vliv sluneční činnosti	103
Ionosférické mimořádnosti, poruchy	104
Šíření dekametrových vln	105
Využití jednotlivých radioamatérských pásem	106
Kdy sledovat pásma	109
Předpovědi šíření	110
Legislativní ustanovení vztahující se k radioamatérské službě	111
Hláskovací tabulka	131
Okresní znaky používané v radioamatérském provozu	132
Série volacích značek přidělených ITU jednotlivým státům	134
Doporučená literatura	143